

[Udenrigsministeren.]

kel 3 hver for sig og i lællesskab, gennem stadig og effektiv selvnjælp og gensidig hjælp, opretholde og udvikle deres individuelle og kollektive evne til at imødegå væbnet angreb.

Dernæst skal de ifølge artikel 4 rådføre sig med hverandre, når som helst nogen af dem mener, at en deltagers integritet, uafhængighed eller sikkerhed er truet.

Hovedbestemmelsen findes i artikel 5. Heri bestemmes det for det første, at et væbnet angreb mod en eller flere af deltagerne i Europa eller Nordamerika skal betragtes som et angreb mod dem alle. For det andet, at enhver af dem, i overensstemmelse med den ret til selvforsvar individuelt eller kollektivt, som er hjemlet ved De Forenede Nationers pagt i artikel 51, skal komme den eller de angrebne til hjælp ved *straks*, hver for sig, men i forståelse med de øvrige deltagerlande, at tage sådanne forholdsregler — *herunder anvendelse af væbnet magt* —, som hver af dem anser for nødvendige til at genoprette og opretholde det nordatlantiske områdes sikkerhed.

Det følger af traktatens karakter af et subsidiært beskyttelsesmiddel i forhold til De Forenede Nationers pagt, at Sikkerhedsrådet omgående skal underrettes, og at de forholdsregler, der er truffet, skal bringes til ophør, så snart Sikkerhedsrådet selv har taget affære og truffet de nødvendige foranstaltninger til opretholdelse af områdets sikkerhed.

Endelig skal der ifølge artikel 9 oprettes et råd til gennemførelse af traktaten, og rådet skal bl. a. nedsætte en forsvarskomité, der skal udarbejde planerne til gennemførelse af bestemmelserne om gensidig bistand til udvikling af forsvaret og om den hjælp, der skal ydes i tilfælde af et væbnet angreb.

Den sikkerhed, traktaten byder sine deltagere, består altså deri, at de kan påregne hurtig og effektiv hjælp, såfremt de angribes.

Af afgørende værdi er efter min mening imidlertid traktatens almindelige præventive betydning, den almindelige krigsforebyggende og krigsforhindrende virkning, som ligger deri, at et angreb på en enkelt deltagerstat er et angreb på dem alle, og at angriberen vil blive mødt med de vestlige stormagters samlede militære styrke og økonomiske kraft.

Begivenhederne i 1914 ville sandsynligvis have fået et væsentlig andet forløb, hvis Tyskland inden krigsudbrudet havde været klar over, at det ville få det britiske rige imod sig. Og mon ikke Hitler havde betænkt sig i 1939, dersom han havde vidst, at han straks kom i krig både med Storbritannien

og Frankrig og siden også med Sovjetunionen og De Forenede Stater?

Jeg kommer nu til spørgsmålet om, hvilke forpligtelser traktaten pålægger sine deltagere.

Her møder vi først traktatens artikel 3. Den foreskriver ikke blot gensidig hjælp, opbygning af forsvaret mellem deltagerne indbyrdes, men også og lige så fuldt *selv-hjælp*. Deltagerne er pligtige at bringe deres forsvar således i orden, at de kan forsvare sig. Men den pålægger ikke deltagerne at indrette et forsvar af et bestemt omfang.

I hvilket omfang, hvor hurtigt og på hvilke vilkår Danmark vil kunne få sit behov for våben, materiel og udrustning dækket i De Forenede Stater, lader sig vanskeligt besvare i øjeblikket. Men jeg har grund til at tro, at den første hjælp til genopbygningen af de krigsramte landes forsvar vil kunne ydes nogenlunde hurtigt efter at loven derom måtte være blevet vedtaget i kongressen, og at der ved fastsættelsen af vilkårene vil blive taget endda meget vidtgående hensyn til modtagerlandenes økonomiske forhold og betalingsevne.

Der foreligger ikke spørgsmål om at oprette fremmede baser i Danmark.

Artikel 5 foreskriver, at når et væbnet angreb finder sted på en deltager, er det at betragte som et angreb på dem alle, og de er hver især pligtige til straks at træffe de foranstaltninger, som de anser for nødvendige til at genoprette sikkerheden, herunder anvendelse af væbnet magt. Men dette vil ikke sige, at Danmark i en sådan situation under alle omstændigheder skal være forpligtet til at erklære angriberen krig. Det er overladt til hver enkelt deltager at afgøre, hvad der er nødvendigt for ham at foretage for at medvirke til genoprettelse af sikkerheden. Der kan meget vel tænkes situationer, hvor det vil være formålstjenligst og rigtigst, at et lille land ikke uden videre erklærer krig, medens det i andre tilfælde kan ligge anderledes.

Som de ærede medlemmer vil vide, har regeringen i de sidste år ført forhandlinger med den amerikanske regering om ophævelse af traktaten af 9. april 1941 om beskyttelse af Grønland. Danmark har herunder gradvis overtaget bemanningen og driften af de meteorologiske stationer på Grønland. Men iøvrigt er disse forhandlinger ikke tilendebragt.

Jeg har drøftet denne sag indgående med den amerikanske udenrigsminister og herunder fremhævet, at vi fra dansk side som hidtil vil lægge vægt på selv gradvis at overtage flere og flere af anlæggene i Grøn-